

Miljø- og Fødevareministeriet

Departementet

Den 2. juli 2015

MFM 409

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer på deres område, og

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om revurdering af beslutningsprocessen for genetisk modificerede organismer (GMO'er)
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM(2015) 177 og KOM(2015) 176

Side 3
2. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 11
3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer samt mælk i uddannelsesinstitutioner, og

Forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter
- *Status*
KOM (2014) 32 og KOM(2014) 31

Side 15
4. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2015
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 20
5. Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en protokol om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Danmarks regering og det grønlandske landsstyre på den anden side, og

Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Danmarks regering og det grønlandske landsstyre på den anden side, og

Forslag til Rådets forordning om tildeling af fiskerimuligheder i medfør af protokollen til fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Danmarks regering og det grønlandske landsstyre på den anden side

- *Tidlig forelæggelse*

KOM-dokument foreligger ikke

Side 24

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af særlige betingelser for fiskeriet efter dybhavsbestande i det nordøstlige Atlanterhav og bestemmelser for fiskeriet i internationale farvande i det nordøstlige Atlanterhav og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2347/2002

- *Tidlig forelæggelse*

KOM (2012) 371

Side 29

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) den 13. juli 2015

1. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer på deres område, og**

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om revurdering af beslutningsprocessen for genetisk modificerede organismer (GMO'er)

KOM(2015) 176 og KOM(2015) 177

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. maj 2015. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens forslag har til formål at ændre forordning nr. 1829/2003, der fastsætter rammerne for risikovurdering, godkendelse, brug og mærkning af genetisk modificerede (GMO) fødevarer og foder i EU. Forslaget er resultatet af Kommissionens revurdering af godkendelsesprocessen for GMO til fødevarer- og foderbrug, hvor Kommissionen ikke hidtil har kunnet opnå kvalificeret flertal blandt medlemsstaterne for sine forslag og derfor hver gang selv har måttet tage ansvaret for at udstede godkendelserne. Med ændringen får medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelsen af EU-godkendte GMO fødevarer og foder på deres område. Ifølge forslaget skal nationale forbud være begrundede og baseret på tvingende grunde i overensstemmelse med EU-retten og må ikke være i strid med Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA's) risikovurdering af den pågældende GMO med hensyn til sundheden eller miljøet. Desuden skal eventuelle forbud være proportionale og ikke-diskriminerende. Medlemsstater, der vil indføre et forbud, skal forinden retfærdiggøre dette over for Kommissionen og vil fortsat være fuldt bundet af internationale forpligtelser, herunder WTO regler. Det vurderes, at det kan blive vanskeligt for medlemsstater, der måtte ønske at indføre nationale forbud, at opfylde kravene hertil. Hvis der indføres nationale forbud i EU, kan disse potentielt have negative konsekvenser for det indre marked og den animalske produktion i EU og Danmark. Endelig er det tvivlsomt, om forslaget reelt vil forbedre situationen i EU med hensyn til godkendelse af GMO'er til fødevarer og foder. Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på præsentation.

Baggrund

Kommissionen har med KOM(2015)177 af 27. april 2015 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning nr. 1829/2003 med henblik på at give medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde brugen af genetisk modificerede (GMO) fødevarer og foder på deres område. Forordningsforslaget er modtaget i dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 27. april 2015.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt, idet der er tale om ændringer til allerede eksisterende EU-regler.

Formål og indhold

Forslaget er resultatet af den revurdering af godkendelsesprocessen for GMO'er til fødevarer og foderbrug, som kommissionsformand Jean-Claude Juncker gav løfte om i efteråret 2014 ved dannelsen af den nye Kommission. I meddelelse KOM(2015)176 redegør Kommissionen for, at rammen for beslutningsprocessen for GMO-fødevarer og foder bør tilpasses.

Forslaget henviser til, at de retlige rammer i EU for risikovurdering, godkendelse, anvendelse og mærkning af GMO fødevarer og foder er fastsat i forordning nr. 1829/2003 om GMO fødevarer og foderstoffer (GMO-forordningen). Når produkterne er godkendt i EU, kan de frit omsættes og anvendes inden for det fælles marked under de fastsatte betingelser, herunder at de skal være mærkede som genetisk modificerede.

Ved ingen af de hidtidige godkendelser af GMO'er til fødevarer og foderbrug har det imidlertid været muligt for Kommissionen at opnå kvalificeret flertal for eller imod forslagene om godkendelse ved afstemning blandt medlemsstaterne, selvom Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) i alle tilfælde har vurderet, at produkterne var lige så sikre for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet som tilsvarende ikke-genmodificerede produkter. Tilladelserne er derfor blevet vedtaget af Kommissionen i slutningen af proceduren i overensstemmelse med gældende lovgivning uden en positiv udtalelse fra det udvalg, hvori medlemsstaterne er repræsenteret - til trods for, at det ikke var muligt at opnå kvalificeret flertal blandt medlemsstaterne for eller imod forslagene

Kommissionen anfører, at en række medlemsstater med forskellige begrundelser har valgt at indføre forbud mod handel med GMO'er eller GMO fødevarer og foder på deres eget territorium. Nogle af disse foranstaltninger er blevet anfægtet ved nationale domstole eller EU-Domstolen.

Europa-Parlamentet og Rådet har for nylig vedtaget en ændring¹ af direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, som giver medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af GMO'er på deres område. Det nærværende forslag har til hensigt at indføre lignende regler for så vidt angår GMO fødevarer og foderstoffer.

Med Kommissionens forslag ændres GMO-forordningen ved indsættelse af en ny artikel (artikel 34a), som giver medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelsen af GMO fødevarer og foder på deres område. Muligheden for at begrænse eller forbyde anvendelse gælder produkter, som forinden er blevet vurderet som sikre af EFSA og derefter godkendt på EU-niveau.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/412 af 11. marts 2015 om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af genetisk modificerede organismer (GMO'er) på deres område ("Barroso-direktivet").

Begrænsninger eller forbud bør ifølge forslaget vedrøre anvendelse - og ikke den frie handel med eller import af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Eventuelle nationale forbud skal være begrundede og baseret på tvungende grunde i overensstemmelse med EU-retten, og begrundelserne må ikke være i konflikt med de videnskabelige vurderinger af produktet fra EFSA. Desuden skal forbud være proportionale og ikke-diskriminerende.

En medlemsstat, som søger at indføre et nationalt forbud mod anvendelse af en godkendt GMO fødevare eller foderstof, skal sikre sig, at dette er foreneligt med det indre marked. Forbuddet skal derfor kunne begrundes i hensyn, der er i overensstemmelse med artikel 36 i TEUF og med EU-Domstolens praksis vedrørende tvungende almene hensyn.

Medlemsstater, der vil indføre et forbud mod en given GMO, skal forinden sende et udkast til forbuddet med en begrundelse herfor til Kommissionen, som straks underretter de øvrige medlemsstater om udkastet til forbud og begrundelse herfor. Herefter har Kommissionen og de øvrige medlemsstater 3 måneder til at kommentere herpå. Først derefter må medlemsstaten indføre forbuddet.

Et forbud skal give mulighed for – inden for en rimelig frist - at opbruge eksisterende lagre af produkter, der er omfattet af forbuddet. Et forbud kan ikke omfatte fødevarer og foder med tilfældige eller teknisk uundgåelige forekomster under GMO-mærkningstærskelværdien på 0,9 procent.

Ændringerne vedrører ikke dyrkning af GMO'er, idet der for nylig er fastsat lignende regler herfor gennem ændring af udsætningsdirektivet (direktiv 2001/18/EF).

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. I Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg og Miljøudvalg er der flertal for at afvise forslaget. Miljøudvalget har taget initiativ til en resolution, der forventes at indebære en afvisning af forslaget.

Gældende dansk ret

Området reguleres af forordning nr. 1829/2003, der er umiddelbart gældende i medlemsstaterne.

Konsekvenser

Forslaget er fremsat af Kommissionen uden forudgående økonomisk konsekvensanalyse. Det er derfor ikke muligt at udtale sig om de økonomiske konsekvenser for erhvervet, hvis forslaget vedtages, og udmøntes i konkrete forbud i Danmark eller andre EU-lande.

Ifølge de foreliggende oplysninger ligger importen og markedsføringen af GMO fødevarer på et lavt niveau i hele EU, herunder også i Danmark. De GMO fødevarerprodukter, der faktisk markedsføres, er formodentlig mest sammensatte produkter fremstillet uden for EU. Eventuelle nationale forbud inden for EU, som følge af forslaget mod visse GMO'er til fødevarerbrug, forventes derfor ikke at have nogen større erhvervsmæssige konsekvenser.

Omvendt stiller det sig ved eventuelle nationale forbud mod GMO'er til foderbrug, idet foderbranchen og den animalske produktion i Danmark og det øvrige EU i høj grad er afhængig af importen af GMO foder, specielt af soja og i mindre grad af majs. Ifølge de europæiske brancheorganisationer for grovvarer, oliepresning og foderblandinger (COCERAL, FEDIOL og FEFAC), stammer 75 % af EU's behov for proteinrige produkter til fodring af dyr fra import, specielt sojabønner og sojafodermidler (30-35 mio. tons årligt). Størstedelen kommer fra GMO sojaplanter med Argentina, Brasilien og USA som de vigtigste leverandørlande. Danmarks årlige forbrug af sojafodermidler, primært sojaskrå, er på omkring 1,4 mio. tons. Som følge af det store forbrug af soja til foder indeholder langt de fleste foderblandinger i EU og Danmark GMO-ingredienser.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser for dansk foderproduktion og animalsk produktion vurderes derfor som høje, især hvis Danmark vælger at indføre et forbud mod GMO foder. Branchen (DLG) har vurderet, at der er tale om en meromkostning på ca. 1,3 mia. kr. årligt, hvis GMO foder ikke kan anvendes i Danmark.

Hvis andre medlemsstater indfører forbud, vil det kunne påvirke samhandelen med disse lande. En kvantificering af de erhvervsøkonomiske konsekvenser er ikke mulig uden en nærmere analyse af konkrete fremtidige forbud.

Forslaget kan potentielt, hvis det vedtages og bruges af medlemsstaterne, have en negativ virkning på samfundsøkonomien, som følge af mindsket konkurrenceevne og indtjening i landbrugs- og fødevarersektoren, specielt med hensyn til foder og animalsk produktion.

Hvis Danmark ønsker at indføre nationale forbud mod GMO fødevarer og foder, vurderes det umiddelbart, at der vil være administrative udgifter forbundet med at sikre, at sådanne forbud overholdes.

Muligheden for reelt at kunne indføre nationale forbud mod GMO fødevarer og foder vurderes at være vanskelig på grund af de EU-retlige krav om, at et forbud skal være foreneligt med det indre marked, dertil at restriktioner skal være begrundede, proportionale og ikke diskriminerende, og at begrundelserne skal være baseret på tvingende almene grunde og ikke må være i konflikt med de videnskabelige vurderinger af produktet fra EFSA.

I forbindelse med det nu vedtagne Barroso-forslag om muligheden for nationale forbud mod dyrkning af GMO, har flere medlemsstater under forhandlingerne i Rådet rejst tvivl om muligheden for at fremsætte WTO-medholdelige begrundelser for nationale forbud. Dette må i endnu større omfang vurderes at gøre sig gældende i forhold til muligheden for nationale forbud mod import af GMO fødevarer og foder, da disse begrundelser som udgangspunkt vil være nærmere relateret til SPS-området. Hvis sagerne i WTO-regi ikke bedømmes som WTO-medholdelige, vil tredjelande kunne iværksætte retaliering overfor EU.

Det skal hertil bemærkes, at USA, Paraguay, Chile, Canada, Brasilien og Argentina på mødet i WTO (TBT-komiteén, komitéen for tekniske handelshindringer) i juni 2015 udtrykte bekymring over forslaget, idet de anså forslaget for en teknisk handelshindring.

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering i dansk lovgivning, idet forordningen er umiddelbart gældende.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen, i §2-udvalget (landbrug) og i det rådgivende fødevareudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende høringssvar:

DI Fødevarer er enige i, at der er behov for at se på, om EU's godkendelsessystem fungerer optimalt, idet systemets sagsbehandlingstider bør nedbringes. Selve regelsættet ser DI Fødevarer dog ikke grund til at ændre på, da de nuværende regler sikrer sikkerheden for mennesker, dyr og miljø på et videnskabeligt grundlag.

Kommissionen foreslår at give medlemsstaterne mulighed for at forbyde GMO foder og fødevarer, selv om disse er videnskabeligt vurderet af EFSA til at være sikre. DI Fødevarer finder dette problematisk, da adgang til at indkøbe råvarer, herunder foder- og fødevaringredienser på det globale marked, er afgørende for fødevarebranchens konkurrencedygtighed internationalt set.

Samtidig finder DI Fødevarer, at forskellige nationale regler på området vil være et tilbageskridt for det indre marked og skabe ulige konkurrencevilkår inden for EU. Og endelig frygter DI, at forslaget vil undergrave EU's position i globale handelsforhandlinger.

DI Fødevarer finder det derfor afgørende at fastholde et videnskabeligt baseret godkendelsessystem og undlade at nationalisere godkendelse af fødevarer. Enhver nationalisering af godkendelsen vil svække EU's konkurrenceevne og mindske fødevareklyngens bidrag til vækst og øget beskæftigelse.

DI Fødevarer anbefaler derfor, at Danmark stemmer nej til Kommissionens forslag.

DAKOFO (Danske Korn- og Foderstof- Im- og Eksportørers Fællesorganisation) ser meget store konkurrencemæssige ulemper for EU, såfremt EU reelt bevæger sig i retning af en renationalisering på anvendelsen af væsentlige planteprodukter. Branchen lægger afgørende vægt på, at Danmark med sit forholdsvis lille hjemmemarked har en åben adgang til at kunne arbejde på de internationale markeder – herunder at EU's indre marked ikke reelt bliver undermineret på området, som DAKOFO mener det er tilfældet med Kommissionens netop fremsatte forslag.

DAKOFO fremfører, at en gennemførelse af Kommissionens forslag indebærer en betydelig risiko for, at det indre marked for korn- og proteinråvarer bliver nedbrudt og erstattet af en række nationale - eller måske i nogle tilfælde delstatsafgrænsede (Tyskland) – undermarkeder. Selvom Kommissionen i sit forslag giver udtryk for, at det indre marked rent juridisk skal opretholdes – vil en udvikling hen imod en faktisk forskellighed på godkendte sorter på et basisråvaremarked i realiteten betyde, at der her er sket en re-nationalisering.

DAKOFO mener, at det vil være et kæmpetab for EU at skulle erstatte nuværende EU-godkendte sorter med non-GMO. EU's nuværende import af sojaprodukter udgør årligt omkring 33 mio. tons. Konsekvensen af, at hele EU's nuværende sojaimport blev erstattet af non-GMO, vil være en meromkostning på ca. 25 mia. kr.

DAKOFO fremfører endvidere, at dansk konkurrenceevne er helt afhængig af konkurrencedygtige råvarer. Danmarks sojaimport udgør pr. år omkring 1,7 mio. tons. Forudsat uændret prisforskel på GMO og Non-GMO vil meromkostningerne for dansk landbrug ved overgang til non-GMO være på ca. 1,5 mia. kr. pr år.

Svine- og fjerkrækødproduktionen har relativt store andele soja i foderet. En gris, der alene skal fodres med soja fra Non-GMO soja, vil med de aktuelle markedspriser blive ca. 50 kr. dyrere at producere. For den samlede danske svineproduktion vil det betyde omkring 1 mia. kr. pr år.

Det er en væsentlig del af baggrunden for, at DAKOFO meget stærkt anbefaler, at Kommissionens forslag om at give de enkelte EU-lande mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer i deres lande ikke gennemføres.

Landbrug & Fødevarer er fortsat enig i beskrivelsen af de alvorlige negative virkninger på samfundsøkonomien som følge af mindsket konkurrenceevne og indtjening i landbrugs- og fødevareresektoren, specielt med hensyn til foder og animalsk produktion; de administrative udgifter, der vil være forbundet med sådanne nationale forbud; konsekvenser for samhandelen mellem medlemsstater samt de alvorlige udfordringer og konsekvenser, der vil være i forhold til forenelighed med det indre marked og WTO.

Landbrug & Fødevarer skal samtidig understrege, at de tidligere oplyste forventede merudgifter til indkøb af non GM foder på 50 kr. pr. slagtesvin svarende til meromkostninger på over 1½ mia. kr. for den danske husdyrproduktion og animalske fødevareresektor, er under forudsætning af, at det skulle være muligt at indkøbe non GM foder i de mængder. Det vil ikke være tilfældet, hvorfor konsekvenserne vil være langt mere alvorlige for samfundsøkonomien og beskæftigelsen.

Landbrug & Fødevarer skal derfor endnu en gang opfordre til, at Danmark stemmer imod forslaget og i stedet arbejder for, at de gældende regler administreres efter hensigten, herunder at der træffes afgørelser på sagligt og fagligt grundlag, og at de lange sagsbehandlingstider bliver nedbragt til et rimeligt niveau.

Landbrug & Fødevarer bemærker afslutningsvis, at forslaget ikke giver mulighed for at indføre forbud eller begrænsninger som følge af bekymring for menneskers og dyrs sundhed og heller ikke giver mulighed for forbud mod eller begrænsning af dyrkning af GM-afgrøder. Det er vigtigt, at godkendelse fortsat sker på et videnskabeligt grundlag.

Landbrug & Fødevarer fremfører, at det er helt afgørende for den danske og europæiske husdyr- og fødevarerproduktion, at EU's system for vurdering og godkendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer fungerer effektivt og uden forsinkelse, samt at godkendelsessystemet er videnskabeligt baseret og internationalt anerkendt.

Det er Landbrug & Fødevarers klare opfattelse, at de nuværende fælles EU-regler er hensigtsmæssige og tilstrækkelige i forhold til sikkerheden for mennesker, dyr og miljø. Forbrugernes frie valg sikres endvidere via mærkningsreglerne. Hvis man som forbruger ønsker at undgå GMO, er der endvidere mulighed for at vælge økologiske produkter, hvor det ikke er tilladt at bruge GMO. Det er derimod vigtigt, at der er fokus på, at de nuværende regler bliver admini-

streret hensigtsmæssigt, herunder at de meget lange sagsbehandlingstider bliver bragt ned til et rimeligt niveau.

Landbrug & Fødevarer skal derfor på det kraftigste opfordre Danmark til at arbejde for at sikre en smidig administration af de gældende fælles EU-regler og arbejde imod det foreliggende forslag, da

- konkurrencedygtigheden i den danske og europæiske fødevarerklønge er afhængig af adgang til at indkøbe råvarer, herunder foder- og fødevarer ingredienser på det globale marked
- erstatning af det fælles EU-godkendelsessystem med et nationalt kludetæppe vil være ødelæggende for det indre marked og skabe ulige konkurrencevilkår inden for EU
- mulighed for at forbyde import med henvisning til ikke-videnskabelige begrundelser vil sætte de globale handelsforhandlinger på spil og udgøre en latent risiko for virksomheder i forbindelse med handelsstridigheder.

Landbrug og Fødevarer henviser også til, at DLG vurderede i oktober 2014, at såfremt Danmark ikke har adgang til at indkøbe proteinfoder på verdensmarkedet ville der – såfremt det var muligt at indkøbe non-GMO proteinfoder - være en merudgift på 42 kr. pr. slagtesvin, hvilket ville give dansk landbrug en merudgift på 1,3 mia. kr. årligt. DLG vurderer, at merprisen på nuværende tidspunkt snarere ville være 50 kr. pr. slagtesvin.

DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus universitet) vurderer, at forslaget giver mulighed for potentielt at forbedre husdyrs sundhed, idet der henvises til hypoteser fremsat af DCA om mulige negative effekter af glyphosat-rester i foder på mikroorganismene i husdyrs mave-tarmsystem samt dyrenes mineralstatus.

Danmarks Biavlforening ønsker at understrege vigtigheden af, at der til enhver tid eksisterer den størst mulige selvbestemmelse for medlemsstaterne for at begrænse eller forbyde dyrkning af GMO-afgrøder. For den del af fødevarerproduktionen, som dansk biavl står for, er dyrkning af GMO-afgrøder en risiko af ukendt omfang. Danmarks Biavlforening ser derfor med bekymring på ethvert yderligere skridt i den retning, før alle risici er bedre belyst.

Dyreværns-Organisationernes-Samarbejds-Organisation (DOSO) støtter Kommissionens forslag, der giver medlemslandene mulighed for at begrænse/forbyde GMO foder. Forslaget kan ifølge DOSO få positiv betydning for det enkelte dyrs velfærd og sundhed, idet dyrene lider under konventionelle produktionsforhold, som er helt afhængige af importen af GMO-foder. Forslaget kan desuden ifølge DOSO få positiv betydning for klodens økosystem, klimaændringer, menneskers sundhed og samfundets økonomi. DOSO henviser til, at WTO-medlemslande i henhold til SPS-aftalen har ret til frit at fastsætte det beskyttelsesniveau, som de finder passende. Et nationalt forbud mod anvendelse af GMO foder har således efter DOSO's opfattelse gode chancer for at blive bedømt som WTO-medholdelig.

Økologisk Landsforening støtter, at medlemslandene skal kunne begrænse eller afvise anvendelsen af GMO fødevarer- og foder i deres eget land. Dette er ifølge foreningen i overensstemmelse med den folkelige opinion omkring EU med ønske om mere selvbestemmelse og selvforvaltning. Økologisk Landsforening anser det for vigtigt, at medlemsstaterne får mulighed for at begrænse eller forbyde handel med GMO fødevarer- og foder inden for det pågæl-

dende land. Drøftelserne bør ikke gå på om, der skal skabes mulighed men på hvordan, der skabes bedst mulighed

Økologisk Landsforening ser endvidere et stort perspektiv for dansk landbrug i at gennemføre et total GMO forbud inden for Danmarks grænser. Det vil skubbe til, at dansk landbrug satser på kvalitet og differentiering frem for mest muligt billigst muligt. Desuden vil det vil være et godt afsæt til at få et landbrug, der er mere artsrigt, og som er baseret på et reelt sædskifte med de værdier, det har for beskyttelse af jordens kvalitet, næringsstofforsyning og robusthed over for skadegørere, så planteavlen bliver mindre afhængig af plantebeskyttelsesmidler. Økologisk Landsforening beder derfor om, at der tilvejebringes videst mulige beføjelser til, at medlemslandene selv kan afgøre, om der skal dyrkes, handles og anvendes GMO fødevarer- og foder inden for landets egne grænser.

De Samvirkende Købmænd (DSK) mener, at det vil være en stor ulempe for fødevarerhvervet i Danmark, hvis der blev indført nationale forbud mod GMO fødevarer og foder.

Det indre marked for fødevarer skulle gerne sikre, at fødevarer, der er lovlige i et EU land, og så er det i de andre EU lande, så de frit kan handles. DSK mener derfor ikke, der skal indføres flere nationale særregler, end der allerede er, - tværtimod bør de eksisterende søges afskaffet. Forbrugerne har ifølge DSK fortsat mulighed for selv at bestemme, om de vil købe GMO fødevarer, da disse skal være mærkede. DSK opfordrer derfor til, at Danmark ikke støtter forslaget.

Fødevarestyrelsen bemærker i forhold til høringssvarene fra Aarhus Universitet, DOSO og Danmarks Biavlforening, at forslaget ikke giver mulighed for at indføre forbud eller begrænsninger som følge af bekymring for menneskers og dyrs sundhed, og heller ikke giver mulighed for forbud mod eller begrænsning af dyrkning af GMO-afgrøder.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at Kommissionen gennemfører en grundig konsekvensanalyse, før forslaget behandles, herunder særligt af konsekvenserne for det indre marked.

Regeringen finder det ligeledes væsentligt, at det klarlægges, hvorvidt forslaget reelt kan anvendes i overensstemmelse med EU-retten, WTO og andre internationale aftaler, herunder om der kan findes tilstrækkelige hensyn, der berettiger indførelsen af nationale forbud mod anvendelsen af GMO fødevarer og foder.

Regeringen finder, at man bør fastholde fælles EU beslutningsprocedurer for godkendelse af GMO'er.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger endnu ikke officielle tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger, men det forventes, at en lang række medlemsstater vil forholde sig kritisk til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 19. maj 2015.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. **Markedssituationen for landbrugsvarer** **KOM-dokument foreligger ikke**

Nyt notat.

Resumé

Kvoterne på mælk er afskaffet pr. den 1. april 2015 og på sukker vil kvoterne blive afskaffet i 2017. Priserne i begge sektorer er pt. meget lave. Samtidig har Rusland den 24. juni 2015 meddelt, at det nuværende importforbud mod visse landbrugsvarer fra blandt andet EU forlænges i ét år. Det indebærer, at det forsat ikke vil være muligt at eksportere mejeriprodukter, svinekød samt frugt og grøntsager til Rusland. Formandskabet har derfor sat den generelle markedssituation for landbrugsprodukter på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsprodukter er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der er ikke tale om stillingtagen til konkrete forslag, hvorfor nærhedsprincippet ikke er relevant.

Formål og indhold

Generelt er markederne for landbrugsprodukter i EU påvirket af det russiske importforbud mod visse landbrugsvarer. Den 24. juni 2015 har Rusland meddelt at man forlænger de nuværende sanktioner med et år - dog med enkelte tekniske justeringer, herunder i forhold til laktosefri mejeriprodukter. Sanktionerne blev iværksat den 7. august 2014, og var sat til at ophøre i august 2015.

Rusland var i 2013 det næststørste marked for EU's landbrugseksport og aftog for 11,8 milliarder € landbrugsprodukter og fødevarer fra EU (ca. 10 % af den samlede EU eksport af disse varer). De EU-produkter, der er omfattet af importforbuddet, udgør 43 % af EU's landbrugseksport til Rusland eller en værdi på ca. 5 milliarder €, og det er særligt smør, ost svinekød samt frugt og grønt, der er ramt af forbuddet.

Mælk

Med virkning fra den 1. april 2015 ophørte mælkekvoterne i EU. For at sikre en blød landing uden for stor en produktionsstigning ved kvoteophør blev der i 2008 indført en gradvis udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i fem år. Danmark og en række andre medlemsstater, arbejdede forgæves for at sikre en yderligere blød landing, så der ikke skulle betales afgift i de sidste kvoteår. Danmark overskred sin nationale mælkekvote for det sidste mælkekvoteår, og de berørte danske mælkeproducenter skal betale en samlet afgift på 181 millioner kr. Kommissionen har fastsat regler om, at afgiften for det sidste kvoteår af mælkeproducenterne kan betales i tre lige store afdrag i henholdsvis 2015, 2016 og 2017.

Der er indtruffet betydelige prisfald i EU på smør og skummetmælkspulver efter det russiske importstop, som dog også skyldes et stort udbud af mælk både i EU og globalt samt vigende

efterspørgsel i Kina. Det er i store træk lykkedes for EU at finde anden afsætning for de mængder, der blev afsat til Rusland.

Der er set prisfald på forarbejdede produkter som smør (12) % og skummetmælkspulver (30 %), sødmælkspulver (28 %) og over 20 % for de fleste ostetyper. Prisfaldet var størst frem til årsskiftet 2014/2015, hvorefter priserne begyndte at stige frem til marts 2015. Siden da har priseniveauet igen været faldende. Afregningsprisen til producenterne i EU er fra starten af det russiske importstop faldet fra 40 cent/kg til nu 31 cent/kg. Det skal dog bemærkes, at 40 cent/kg var en historisk høj pris.

Mælkekvoternes ophør er tilsyneladende ikke årsag til prisfaldet. I de tre første måneder af 2015 var mælkeproduktionen i EU 1,3 % under niveauet i samme periode af 2014. For producenterne i EU er der observeret et fald i afregningspriserne fra 37 €-cent/kg i august 2014 til 31,3 €-cent/kg i april 2015. I Danmark har Arla over flere omgange nedsat noteringen fra ca. 0,44 euro/cent i april 2014 til for øjeblikket 0,33 euro/cent. Det er et fald på 26 %.

På EU-niveau er der afsat ca. 54 mio. € til krisetiltag i mejerisektoren. Der er tale om støtte til privat oplagring og mulighed for intervention i alle medlemsstater samt en særlig ordning til Estland, Letland, Litauen og Finland, da sidstnævnte fire medlemsstater er særlig ramt af de russiske importforbud. Ordningerne har ikke været anvendt i Danmark.

Korn

EU har som resten af verden haft forholdsvis lave kornpriser i 2014 og 2015. Der har dog ikke været anvendt opkøb til intervention.

Sukker

EU's sukkerordning var genstand for en væsentlig reform i 2006 som et skridt på vejen til at øge EU-sukkerindustriens konkurrenceevne og markedsorientering gennem blandt andet reduktion af priser og kvoter. Reformen af EU's landbrugspolitik i 2013 fastsatte efterfølgende, at kvotesystemet for produktion af sukker i EU afskaffes i produktionsåret 2016/2017. Sukkerpriserne i EU er på det laveste niveau i de sidste mange år med en markedspris på hvidt sukker på 419 €/t. Også priserne på verdensmarkedet har været faldende fra 2011 til 2013, hvor de har stabiliseret sig på 240-315 €/t. Kommissionen forventer imidlertid en stabilisering af priserne. Produktionen i EU forventes at stige i 2015, men der er forventning om faldende produktion på verdensmarkedet, herunder navnlig Brasilien, der i øvrigt har øget kravet til bioethanolindhold i bilbrændstof. Der har ikke været anvendt støtte til privat oplagring og kriseinstrumenter i sukkersektoren. Kommissionen har i øvrigt nedsat en ekspertgruppe, der har til formål at drøfte netop fremtidens sukkermarked. Ekspertgruppen har haft møder i marts 2015 og juni 2015 og skal have et sidste møde i oktober 2015.

Frugt og grønt

Frugt og grøntsagssektoren har haft en betydelig eksport til Rusland. Kommissionen indførte derfor ved starten af det russiske importforbud støtte til frugt og grøntsektoren. Der er i alt afsat 219 mio. € til krisetiltag. Støtten ydes som kompensation til landmænd, der trækker deres produkter tilbage fra markedet (til gratis uddeling, nedpløjning eller til destruktion). Ordningen udløber den 30. juni 2015. Priseniveauet for både frugt og grønt har generelt været svingende efter importforbuddet.

Oksekød

Denne sektor har ikke været nævneværdigt berørt af det russiske importforbud, og der er gode priser og generelt balance mellem udbud og efterspørgsel.

Svinekød

EU havde en betydelig eksport til Rusland, som ophørte i februar 2014 på grund af fund af afrikansk svinepest i flere EU-lande. Disse veterinært begrundede importrestriktioner var fortsat gældende, da det politisk begrundede importforbud af august 2014 blev indført. Importforbuddet faldt sammen med et stort udbud, hvilket skabte betydelig ubalance i markedet i slutningen af 2014. I det sidste halvår 2014 faldt afregningspriserne på svin i Danmark således med ca. 25 %. Efter blandt andet dansk ønske indførte Kommissionen i marts 2015 og frem til udgangen af april 2015 støtte til privat oplagring af svinekød. Der blev oplagret i alt 65.000 tons; heraf ca. 15.000 tons eller ca. 24 % i Danmark, der blev største bruger af ordningen. I løbet af første halvdel af 2015 er priserne blevet mere stabile, men de ligger stadig på et forholdsvis lavt niveau, og helt aktuelt (i uge 26 har der været et mindre fald). Også på EU-niveau har priserne været forholdsvis stabile, men fortsat på et lavt niveau sammenlignet med første halvår af 2014. Der forventes i EU et stigende udbud i resten af 2015 med deraf følgende udsigt til faldende priser.

Fjerkræ

Denne sektor har ikke været nævneværdigt berørt af det russiske importforbud, og der er pæne priser og generelt balance mellem udbud og efterspørgsel.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen. Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har i juni 2015 vedtaget betænkning om udsigterne for EU's mejerisektor herunder virkningen af mælkepakken (Nicholson-rapporten). Det påpeges blandt andet, at de værktøjer, der allerede er til rådighed i mælkesektoren kan anvendes mere målrettet. Videre fremhæves det, at det eksisterende sikkerhedsnet ikke er tilstrækkeligt og ikke effektivt kan håndtere kommende udfordringer i mælkesektoren. Her nævnes blandt andet behovet for udbudsregulering. Udvalget finder videre medlemsstaternes implementering af mælkepakken skuffende og ønsker at styrke pakken yderligere – herunder med henblik på at styrke kontraktrelationer og fremme anerkendelsen af producentorganisationer.

Landbrugsudvalget har også fokus på, at Kommissionen skal være mere involveret i at åbne nye markeder og fjerne handelsbarrierer. Udvalget ønsker ligeledes at hæve interventionsprisen. Rapporten er endnu ikke vedtaget på Europa-Parlamentets plenarforsamling.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke konsekvenser for EU-budgettet, ligesom den ikke har statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser. Såfremt der senere iværksættes markeds-tiltag vil det få konsekvenser for EU-budgettet.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker om svinekød, at der i de seneste uger har der været store prisfald i Tyskland, hvilket forventes at presse hele markedet i EU.

Om mælkeprisen anfører Landbrug & Fødevarer er fortsat under pres, hvilket senest har resulteret i at Arla har været tvunget til at nedsætte sin mælkepris for juli med 6,6 øre til 220,2 øre (efterbetaling ikke indregnet). Landbrug & Fødevarer forventer ikke en bedring i markedet i den nærmeste tid, om end visse signaler kunne indikere, at vi i de kommende måneder vil se en stabilisering på nuværende lave niveau. Ifølge Rabobank vil mejerimarkedet først se bedring i begyndelsen af 2016

I forhold til Nicholsons egen initiativ rapport, ønsker Landbrug & Fødevarer endnu engang at understrege, at man er imod de dele af Europa Parlamentet som advokerer for udbudsregulering i mejerisektoren. I forhold til markedsforvaltningen henviser Landbrug & Fødevarer til tidligere hørings svar for så vidt angår interventionsprisen (at referenceprisen for interventionsordningen ikke vurderes at afspejle den udvikling, der har været på mejerimarkedet i de senere år).

Angående prisen på sukker medgiver Landbrug & Fødevarer, at den fortsat er på et meget lavt niveau. Den meget lave pris presser sukker- og roeproduktionen, og prisniveauet er et uholdbart grundlag for roe- og sukkerproduktion i EU. Det er således ifølge Landbrug & Fødevarer nødvendigt med en stigning i sukkerprisen. De nuværende fyldte lagre er en grundlæggende årsag til den lave pris, og det er ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt, at EU ikke gennemfører tiltag, - herunder øget import - som modarbejder en nedbringelse af lagrene og en bedre balance på EU's marked. Desuden bør EU se på nye muligheder for at øge eksporten af sukker på et tidligere tidspunkt end 2017.

I forhold til en fortsat gennemsigthed af sukkermarkedet i EU er det ifølge Landbrug & Fødevarer afgørende, at EU bevarer det nuværende prisrapporteringssystem på minimum det nuværende niveau. Ligeledes er det vigtigt, at Kommissionen fortsat udarbejder de nuværende markedsopgørelser over produktion, forbrug og lager.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen opfordrer Kommissionen til at følge markedssituationen tæt på grund af de generelt lave priser i flere sektorer, herunder særligt mælk og svinekød. Nye markedstiltag for de øvrige sektorer bør kun overvejes, såfremt disse er markeds mæssigt velbegrundede, for eksempel som følge af væsentlige prisfald eller andre former for markedsforstyrrelser, og kan holdes inden for de afsatte budgetrammer. Dog støtter regeringen ikke brug af eksportrestitutions.

Regeringen er imod at indføre redskaber, der vil modvirke en markedsbaseret udvikling af mælkeproduktionen efter kvoternes ophør. Det er vigtigt at undgå, at der efter afskaffelsen af mælkekvoterne genindføres en form for kvotesystem.

Regeringen arbejder for at fastholde beslutningen om markedsorientering af sukkersektoren.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at en række medlemsstater vil efterlyse nye kriseinstrumenter og styring af produktionen i mælkesektoren. Der vil nok også være ønsker om højere interventionspriser for mejeriprodukter og indførelse af eksportrestitutions. Andre medlemsstater vil være imod sådanne initiativer. Der vil også kunne komme ønsker om markedsindgreb i sukker- frugt og

grønt og svinekødssektoren. Derudover kan det forventes, at en række medlemsstater vil udtrykke bekymring for det fortsatte russiske importforbud samt den svage kinesiske efterspørgsel på mejeriprodukter.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer samt mælk i uddannelsesinstitutioner, og

Forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter til Rådets forordning om ændringer af forordning (EU) 2015/104 for så vidt angår visse fiskerimuligheder KOM(2014) 31 og KOM(2014) 32

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om EU-støtteordninger, der forsyner skolebørn med landbrugsprodukter. Forslaget medfører en harmonisering af de to eksisterende støtteordninger for henholdsvis skolemælk og skolefrugt og -grønt. Hensigten er at opnå en enklere administration af ordningerne. Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på en status.

Baggrund

Kommissionen har den 30. januar 2014 ved KOM (2014) 32 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer samt mælk i uddannelsesinstitutioner. Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 4. februar 2014.

Forslaget til skoleordningen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Kommissionen har den 30. januar 2014 ved KOM (2014) 31 fremsat forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 4. februar 2014.

Forslag om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter er fremsat med hjemmel i artikel 43, stk. 3 i TEUF og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på en status.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Med vedtagelsen af landbrugsreformen i december 2013 blev de eksisterende ordninger for skolefrugt og skolemælk videreført som to separate ordninger. Der var dog visse ændringer i forhold til finansiering, budget, krav om udarbejdelse af national strategi for skolemælk etc. Både ekstern evaluering af ordningerne samt Den Europæiske Revisionsret har imidlertid påpeget, at en styrket sammenhæng mellem de to ordninger potentielt vil resultere i både sundhedsmæssige forbedringer og administrative forenklinger.

På den baggrund har Kommissionen fremsat forslag om harmonisering af de to eksisterende støtteordninger for henholdsvis skolemælk og skolefrugt og -grønt. Hensigten er at opnå en mere enkel og effektiv administration af ordningerne.

Nationale strategier for brug af skoleordningen

I den nye skoleordning skal der fokuseres på uddeling af frisk frugt og grøntsager, herunder bananer og konsummælk. Medlemsstaterne skal fremover udarbejde en seksårig national strategi for anvendelse af ordningen. Der vil således ikke skulle udarbejdes separate strategier som under de nuværende ordninger. Strategien skal blandt andet opstille mål for ordningen, en liste over de produkter, der kan ydes støtte til, samt angive hvilke foranstaltninger der vil blive iværksat for at nå målene. Strategien skal ajourføres på baggrund af løbende evalueringer. Som led i den nationale strategi vil det lejlighedsvis blive muligt for medlemsstaterne at yde støtte til andre landbrugsprodukter end frugt/grøntsager og mælk. For at sikre sunde spisevaner vil det være et krav, at nationale sundhedsmyndigheder godkender listen over de produkter, der indgår i strategien.

Ledsageforanstaltninger

Medlemsstaterne skal iværksætte pædagogiske ledsageforanstaltninger, der gør ordningen mere effektiv. Det kan eksempelvis være tiltag, der øger børnenes kendskab til landbrug, bekæmpelse af madspild og økologisk landbrug etc. De pædagogiske ledsageforanstaltninger skal være direkte forbundet til ordningens overordnede mål. Ledsageforanstaltningerne vil fremover kunne opnå EU-finansiering, hvilket hidtil kun har været muligt på skolefrugtordningen siden 2014.

Finansiering og budgetfordeling

Fremover vil der blive ydet faste støttesatser for de portioner frugt/grønt og mælk, der uddeles. Det vil fortsat være frivilligt for medlemsstaterne, om de vil deltage i ordningen. Omkostninger udover EU-støtten kan finansieres af private og/eller offentlige midler. Der fastsættes desuden minimumsandel og maksimumsandel for den del af støtten, der skal anvendes til pædagogiske ledsageforanstaltninger.

Der er stadig separate budgetter for henholdsvis frugt/grøntsager og mælk. Budgetterne vil blive delt op i nationale kuverter, således at hver medlemsstat vil modtage én kuvert til frugt/grøntsager samt én kuvert til mælk. Der vil være fleksibilitet for medlemsstaterne til at overføre op til 15 % af midlerne mellem kuverten for henholdsvis mælk og frugt/grøntsager.

Fordelingen mellem medlemsstaterne skal være baseret på objektive kriterier. For frugt og grøntsagers vedkommende skal der tages hensyn til andelen af børn i aldersgruppen seks til ti år (hvilket svarer til de nuværende regler) samt til udviklingsniveauet for regionerne indenfor en medlemsstat. For så vidt angår skolemælk skal fordelingen baseres på den historiske tilde-
ling samt andelen af børn i aldersgruppen seks til ti år.

Fastsættelse af støttesatser

Der vil for alle produkter blive faste støttesatser, som det kendes fra skolemælk i dag. Støttesatserne pr. portion frugt/grøntsag og pr. enhed mælk skal ifølge forslaget fastsættes ved en delegeret retsakt. I den gældende ordning er støttesats m.v. fastsat i Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013, der har hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, hvor proceduren er, at Kommissionens forslag vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Evalueringsrapport

Kommissionen tilkendegav i januar 2015, at man var i færd med at udarbejde en evaluering af ordningerne, og anmodede på den baggrund såvel Rådet som Europa Parlamentet om at afvente yderligere behandling af forslaget om skoleordningerne. Evalueringen ville blandt andet danne basis for en fornyet vurdering af det nye Kommissærkollegie, hvorvidt forslaget eventuelt skulle ændres. Det forventes, at Kommissionen vil orientere om evalueringen og eventuelle overvejelser i den sammenhæng.

Evalueringen foreligger ikke endnu, men Kommissionen har oplyst, at evalueringen blandt andet peger på, at skoleordningerne er et passende værktøj til at påvirke forbruget af sunde produkter hos børn og forældre på langt sigt. Der er tegn på, at effekten af skolemælk på lang sigt kræver forbedringer, mens skolefrugt allerede har resulteret i konkrete resultater på kort sigt, og det er stadig for tidligt at sige noget om en langsigtet effekt. Effekter af ordningerne er dog svære at fastlægge og måle, men selv en ordning med et lille budget og medfinansiering kan give betydelige virkninger. Ligesom evalueringen viser, at der er plads til forbedring af skoleordningerne, eksempelvis via sammenlægning og forenklinger, især i forhold til strategisk planlægning, evaluering og kontrol.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 27. maj 2015 et mandat til påbegyndelse af forhandlingerne om en førstelæsningsaftale vedrørende skoleordningerne. Europa-Parlamentet ønsker blandt andet tilføjelsen af en række mælkeprodukter med gavnlige virkninger for børns sundhed, såsom ost, ostemasse og yoghurt til listen over støtteberettigede produkter. Medlemsstaterne skal desuden øremærke 10-20 % af EU-finansieringen til uddannelsesaktiviteter, som for eksempel at fremme sunde spisevaner og undgå madspild. Der afsættes desuden yderligere 20 mio. € om året til mælk og mælkeprodukter i ordningen, ligesom midlerne distribueres mere ligeligt mellem medlemsstaterne ved at fastsætte to centrale kriterier for fordeling (andel af seks til ti-årige og graden af udvikling af regionen). Endelig støtter Europa-Parlamentet Kommissionen for så vidt angår brugen af TEUF artikel 43, stk. 3.

Gældende dansk ret

Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 572 af 31. maj 2013 om skolefrugt.

Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 808 af 19. juli 2012 om ydelse af støtte til mælk og visse mejeriprodukter til elever og børn i undervisnings- og dagsinstitutioner.

Konsekvenser

EU's budget

Forslaget til skoleordningen lægger op til et budgetloft til skolefrugt på 150 mio. € og et budgetloft for skolemælk på 80 millioner €, hvilket svarer til den hidtidige budgetanvendelse.

Fordelingen af budgetmidler mellem medlemsstaterne

De nye kriterier for fordelingen af budgetmidlerne til skolefrugt mellem medlemsstaterne forventes ikke at medføre nogen mærkbar reduktion af Danmarks allokering sammenlignet med den nuværende ordning.

Danmark har traditionelt en høj anvendelse af den eksisterende skolemælksordning under den nuværende ordning. Kommissionen har oplyst, at grunden til, at man til denne del af ordningen har valgt de to kriterier – andel af seks- til tiårige og historisk tildeling – er, at man vil undgå en radikal ændring i tildeling af midler til medlemsstaterne. Indførelsen af bestemmelsen om andelen af seks- til tiårige kan dog ventes at få en vis negativ betydning for den fremtidige danske andel af budgettet.

Administrative udgifter og byrder

Det vurderes umiddelbart, at en samordning af de to hidtidige støtteordninger vil kunne medføre visse forenklinger og synergier for såvel skoler, erhvervsdrivende og nationale myndigheder i Danmark. Dette opnås eksempelvis gennem udarbejdelse af én fælles flerårig strategi og anvendelse af fælles ledsageforanstaltninger. Der har dog ikke hidtil været krav om ledsageforanstaltninger under skolemælksordningen, ligesom øgede krav til overvågning og evaluering kan medføre øgede administrative omkostninger. Dette vil også afhænge af indholdet i de kommende gennemførelsesbestemmelser.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer er generelt positive overfor forslaget om skolemælk, skolefrugt og – grønt.

Det fremgår af forslaget, at der er indført et nyt kriterie i forhold til fordeling af budgetmidler mellem medlemsstaterne for så vidt angår skolemælksordningen. Landbrug & Fødevarer stiller sig uforstående over for, at det på denne måde er nødvendigt at sondre mellem de yngste og de ældre elever. Eleverne, små som større, har således samlet set brug for sunde valgmuligheder.

Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at 25 % af de skolebørn, der modtager skolemælk i Danmark er over 10 år. Såfremt forholdet medfører en reduktion i tildeling af midler til gennemførelse af en skolemælksordning i Danmark, er det ifølge Landbrug & Fødevarer særdeles uheldigt.

Landbrug & Fødevarer bemærker videre, at det tillige fremgår af forslaget, at 10-20 % af EU finansieringen øremærkes til uddannelsesaktiviteter. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at erhvervet bliver inddraget i udviklingen af disse aktiviteter, og i øvrigt i udarbejdelsen af den danske strategi for anvendelse af skoleordningerne.

Landbrug & Fødevarer ser således frem til kommende drøftelser, som sikrer børn og unge gode og blivende vaner i forhold til at vælge sundt.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det vigtigste formål med de eksisterende ordninger om skolemælk og skolefrugt/grønt er, at børn får adgang til frisk frugt og grønt og mælk samt får en god oplevelse af at drikke mælk og at spise frugt og grønt. I den forbindelse er Landbrug & Fødevarer generelt optaget af, at den gode smag og de sunde produkter medvirker til at lægge grundlaget for sunde kostvaner.

Landbrug & Fødevarer er i udgangspunktet indstillet på at se på forenklinger og lettelser i forhold til de eksisterende ordninger og indhente de synergieffekter, der måtte være. Præmissen fra Landbrug & Fødevarers side er at få mest sundhed til skolebørn for pengene.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at der konkret er brug for, at forslaget ikke indebærer en udhuling af bevillingerne til skolemælk og - frugt og grønt. Det er således for det første uklart hvilken betydning forslagets henvisning til "*udviklingsniveauet for regionerne indenfor en medlemsstat*" får for ordningernes budget og gennemførelse i Danmark. Landbrug & Fødevarer påpeger endvidere, at forslaget lægger op til, at andre landbrugsprodukter kan få del i de afsatte midler, og at muligheden for at overflytte 15 % af midlerne fra skolefrugtordningen til skolemælksordningen og omvendt, kan medføre en uheldig konkurrence mellem de involverede sektorer. Landbrug & Fødevarer finder begge dele uhensigtsmæssige.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der indgår andre landbrugsprodukter end mælk, og frugt og grøntsager i en sund og varieret kost. Landbrug & Fødevarer mener, at det er en god ide, at også disse produkter gennem fokuserede indsatser når skolebørnene. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at det bør ske ved brug af eksisterende midler, men med nye budgetmidler.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at erhvervet bliver inddraget i forløbet om udarbejdelse af den danske strategi for brug af skoleordningerne. Landbrug & Fødevarer ser således frem til kommende drøftelser om forslag, som i større grad sikrer børn og unge gode og blivende vaner i forhold til at vælge sundt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig som udgangspunkt positivt til at samle de nuværende to ordninger i en fælles skoleordning med henblik på at høste synergi og forenkling af ordningerne for skolefrugt og skolemælk, som begge har fokus på skolebørn og på at sikre disse sund kost og ernæring. Regeringen lægger vægt på, at der fastlægges enkle og fleksible rammer for ordningen, som kan afpasses efter nationale og lokale forhold, herunder at der i fordelingen af Midler også tages hensyn til hidtidig anvendelse af de eksisterende ordninger. Regeringen finder endvidere, at støttesatser bør fastsættes efter proceduren i Traktatens artikel 43, stk. 3.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af en kort præsentation og første drøftelse i Rådet har medlemsstaterne overordnet taget godt imod forslaget om at samle de nuværende to ordninger i én for herved at opnå synergi og forenklinger. Samtidig er der enstemmig modstand mod, at Rådet med forslaget fratages retten til at fastsætte støtteniveauerne. En del medlemsstater finder ikke, at der skal ske en indskrænkning i de støtteberettigede produkter. De pågældende medlemsstater mener således, at for eksempel ost og yoghurt fortsat skal være støtteberettigede. Der er delte holdninger til, hvorledes fordelingen af de nationale kuverter skal ske, og i hvilket omfang den hidtidige anvendelse af de nuværende ordninger skal indgå som kriterium ved fordelingen.

Formandsskabet har fremsendt et brev til Kommissionen, der understreger, at der er enstemighed i Rådet om, at TEUF artikel 43, stk. 3 er den korrekte hjemmel for fastsættelse af støttesatser, hvilket vil sige, at disse kan fastsættes uden Europa-Parlamentets godkendelse. Derfor anmodes Kommissionen om at ændre forslaget på dette punkt. Kommissionen svar er endnu ikke offentliggjort.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014, jf. samlenotat oversendt den 4. december 2014.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. juni 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16-17. juni 2014, jf. samlenotat oversendt den 4. juni 2014.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17. februar, jf. samlenotat oversendt den 30. januar 2014.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 3. marts 2014.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. Formandskabets arbejdsprogram KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

I det luxembourgiske arbejdsprogram vil fokus overordnet være på et forsat arbejde for en bæredygtig, innovativ og miljøvenlig udvikling af landbrug, fødevarer og fiskeri. Det luxembourgiske formandskab vil søge at opnå en aftale om kontrolforslaget. Formandskabet vil også arbejde videre med blandt andet det nye forslag om GMO fødevarer og foder, der blev fremlagt af Kommissionen i maj 2015. På landbrugsområdet vil forenkling af den fælles landbrugspolitik være en hovedprioritet. På fiskeriområdet bliver hovedprioriteten at sikre fremskridt med flerårige forvaltningsplaner og reformen af den fælles fiskeripolitik samt vedtagelsen af fiskerimuligheder for 2016. Præsentationen af formandskabets arbejdsprogram forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Baggrund

Luxembourg har den 1. juli 2015 overtaget formandskabet for Rådet. Luxembourg indgår i trio-formandskab med Italien (andet halvår 2014) og Letland (første halvår 2015).

Arbejdsprogrammet er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Fødevarer og dyr

Formandskabet vil prioritere de fortsatte forhandlinger om kontrolpakken, herunder forslag om plantesundhed og offentlig kontrol/kontrolforslaget, der stadig afventer at blive færdigforhandlet i Rådet, før der kan startes trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet. Det luxembourgiske formandskab forventes at forsøge at få et mandat til at kunne indlede forhandlinger om både kontrolforslaget og på plantesundhed i løbet af formandskabet.

I forhold til forslaget om nye fødevarer er der under lettisk formandskab opnået enighed med Europa-Parlamentet om et kompromis. Formandskabet forventes ikke at prioritere forslaget om forbud mod markedsføring af fødevarer fra klonede dyr og forslaget om forbud mod kloning af dyr med henblik på fødevarereproduktion. I denne sammenhæng vil Kommissionen på et senere tidspunkt fremlægge en konsekvensanalyse af mærkning af fødevarer fra klonede dyr og deres afkom.

I maj 2015 fremlagde Kommissionen en evaluering af EU's beslutningsprocedurer i forhold til GMO fødevarer og foder samt et forslag, hvorefter medlemsstaterne kan forbyde markedsføring af EU-godkendte GMO foder og GMO fødevarer inden for deres territorium. Det luxembourgiske formandskab ønsker at have en præsentation og drøftelse af forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015.

Af andre fokusområder indenfor fødevarer og dyresundhed kan nævnes, at formandskabet sigter på at fremme transfedtreguleringen på EU plan, hvor Kommissionen forventes at fremlægge rapport om emnet i september eller oktober 2015. Endelig vil formandskabet arbejde videre med forslagene om zooteknik samt revisionen af foderlægemidler og veterinærlægemidler. Formandskabet forventer også at afholde en konference om antimikrobiel resistens.

Landbrug

Formandskabet vil som de foregående formandskaber lægge særligt vægt på forenkling af den fælles landbrugspolitik. På rådsmødet i maj 2015 vedtog man en række rådskonklusioner, der blandt andet har fokus på forenkling af grønning og i forhold til forenkling af de delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, der er vedtaget som følge af landbrugsreformen. Forenkling af landbrugspolitikken er ligeledes en af Kommissionens hovedprioriteter.

Det russiske importforbud af fødevarer vil fortsætte med at sætte en væsentlig dagsorden for den europæiske landbrugssektor. Der er dog ikke siden januar 2015 indført yderligere støtteforanstaltninger for de sektorer, der er ramt af det russiske importforbud af fødevarer. Frugt

og grønt kriseforanstaltningerne løber frem til udgangen af juni 2015, mens der forsat er støtte til opkøb af smør og skummetmælkspulver frem til 30. september 2015. Det luxembourgske formandskab forventer ligeledes at drøfte konsekvenserne af udfasningen af mælkekvoterne, som skete 31. marts 2015.

Forslaget om harmonisering af støtteordningerne for skolemælk og skolefrugt er sat på dagsordenen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015. Europa-Parlamentet stemte den 27. maj 2015 om påbegyndelse af forhandlingerne om en førstelæsningsaftale med Rådet.

Endelig vedtoget Rådet en generel indstilling på en ny økologiforordning på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juni 2015. Europa-Parlamentets holdning afventes af formandskabet i efteråret, før trilogforhandlingerne mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen kan begynde.

Fiskeri

På fiskeriområdet bliver hovedprioriteten for det luxembourgske formandskab fastsættelsen af fiskerimuligheder for 2016. Der skal forhandles om Østersøen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i oktober 2015 og i Sortehavet og resterende EU farvande herunder Nordsøen, Skagerrak og Kattegat samt internationale farvande på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i december 2015. Herunder forventes fastsættelsen af kvotetilskrivning, som følge af indførelsen af udsmidsforbuddet i det demersale fiskeri at blive en væsentlig diskussion. Endelig forventes der at være orienterende debatter om forhandlingerne med Norge og kyststatsforhandlinger på rådsmøderne (landbrug og fiskeri) i løbet af efteråret 2015.

Herudover vil formandskabet forsætte arbejdet med gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik og udsmidsforbuddet. Forslaget til en flerårig forvaltningsplanen for Østersøen vil forsat være en prioritet såfremt det ikke lykkes det lettiske formandskab at indgå et kompromis med Europa-Parlamentet. Under luxembourgske formandskab vil man desuden opstarte forhandlinger i Rådet på teknisk niveau om forslaget til en ny dataindsamlingsforordning, samt det kommende forslag til en fiskeritilladelsesforordning. Derudover vil et forslag til nye tekniske regler muligvis blive fremsat sidst på året.

Det luxembourgske formandskab vil desuden arbejde videre med en række nye og eksisterende fiskeripartnerskabsaftaler, herunder den nye protokol mellem EU og Grønland, der skal vedtages i Rådet. Fra juli 2015 genopstartes en ny forhandlingsrunde om fornyelse af fiskeriprotokollen med Mauretanien. Endelig forventes det luxembourgske formandskab at arbejde videre med forslaget om dybhavsfiskeri i det nordøstlige Atlanterhav.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabets arbejdsprogram.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets arbejdsprogram forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Høring

Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri) og Den Nationale Komité for Landbrugsdyr er blevet hørt.

Dyrenes Beskyttelse bemærker, at det fremgår, at formandskabet ikke planlægger initiativer, der specifikt har til formål at forbedre niveauet af dyrevelfærd i EU. Dyrenes Beskyttelse beklager dette, og opfordrer til at den danske regering under Luxembourgs formandskab målrettet arbejder for at både Luxembourg og andre medlemsstater tilslutter sig og underskriver de to erklæringer om bedre dyrevelfærd, som Danmark sammen med Tyskland, Holland og Sverige for nylig har taget initiativ til:

- Fælles erklæring om dyrevelfærd fra december 2014
- Anmodning om revision af Rådets forordning 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af fra 29. april 2015

I forhold til forslaget om forbud mod markedsføring af fødevarer fra klonede dyr og forslaget om forbud mod kloning af dyr med henblik på fødevareproduktion vil Dyrenes Beskyttelse opfordre til, at man også i rådssammenhæng forholder sig til disse, ligesom Europa-Parlamentet gør dette efterår. I den sammenhæng bør det nævnes, at Dyrenes Beskyttelse støtter et forbud mod kloning af dyr med henblik på fødevareproduktion.

Vedrørende formandskabets arbejde med forenklingen af den fælles landbrugspolitik, herunder forenkling af grønning, bør man ifølge Dyrenes Beskyttelse stå fast på, at dette ikke sker på bekostning af intentionerne om at landbrugspolitikken i stigende grad skal understøtte en grønnere produktion.

DyrevelfærdsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) støtter de nævnte forbud mod kloning af dyr og markedsføring af fødevarer fra disse. DOSO har noteret sig, at udviklingen af klonede stammer af dyr har meget negative dyrevelfærds-konsekvenser for de involverede dyr. Organisationen mener, at markedskræfterne er aldeles uegnede til beskyttelse af dyr og ser således ikke mærkning af produkter fra klonede dyr og deres afkom som tilstrækkeligt til at sikre dyrevelfærden.

DOSO støtter formandsskabets intention om at afholde en konference om antimikrobiel resistens. For dyr og for mennesker er det bydende nødvendigt at finde en vej ud af det risikable overforbrug af antibiotika, som foregår i landenes husdyrbrug.

EU og de enkelte medlemsstater har ifølge DOSO i årtier ikke taget tilstrækkelige initiativer til at forhindre den ekstreme og uhensigtsmæssige udnyttelse af landbrugets dyr, som har medført et yderst alvorligt misbrug af antibiotika i husdyrbrug. Produktionsformer, som ifølge DOSO har fremprovokeret de resistente bakterier, der nu truer menneskers liv og sundhed, må nødvendigvis ændres

De samvirkende Købmænd (DSK) ser gerne at regelforenkling kom på programmet. Der er ifølge DSK utallige eksempler på gamle regler, som i dag er unødvendige, besværlige og i flere tilfælde i direkte uoverensstemmelse med nyere regler og nutidens holdninger. DSK fremhæver blandt andet følgende: Mærkningsregler i handelsnormer for fjerkræ og i fiskerireglerne, på trods af vi netop har fået en gennemgribende og meget detaljeret forordning med mærkningsregler, samt forbud mod at sælge æg de sidste 7 dage af holdbarhedstiden – en regel, der står i skrigende modsætning til alle de bestræbelser, der nu om dage gøres for at mindske madspild.

Landbrug & Fødevarer noterer i forhold til landbrugsområdet, at forenkling af den fælles landbrugspolitik er hovedprioritet for formandskabet, hvilket Landbrug & Fødevarer støtter. Landbrug & Fødevarer finder det afgørende, at forenklingen leder til reelle og mærkbare forenklinger, der vil kunne mærkes ude hos den enkelte landmand.

Angående kontrolforordningen bemærker Landbrug & Fødevarer, at formandskabet i de kommende forhandlinger om forslag til ny kontrolforordning bør arbejde for, at der sker en reel harmonisering af finansieringen af kontrollen. Forslaget, som det nu foreligger, er ikke acceptabelt for erhvervet.

Angående kloning af dyr anfører Landbrug & Fødevarer, at det vil være hensigtsmæssigt, at formandskabet afventer den konsekvensanalyse, som Kommissionen er i gang med at udarbejde, og som forhåbentlig konkluderer, at det er vigtigt at holde fast i Kommissionens afgrænsning: Anvendelsesområdet skal være de klonede individer og ikke udvides til at omfatte afkom.

Landbrug & Fødevarer vil i øvrigt komme med bemærkninger de enkelte forslag, når de behandles i løbet af det kommende halve år.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side vil man tage formandskabets prioriteter til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabets arbejdsprogram til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en protokol om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Danmarks regering og det grønlandske landsstyre på den anden side, og

Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Danmarks regering og det grønlandske landsstyre på den anden side, og

Forslag til Rådets forordning om tildeling af fiskerimuligheder i medfør af protokollen til fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Danmarks regering og det grønlandske landsstyre på den anden side
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

EU og Grønland har forhandlet om indgåelse af en ny protokol til den eksisterende fiskeripartnerskabsaftale. Den nye protokol blev paraferet den 20. marts 2015 og fastsætter fiskerimulighederne og den finansielle modydelse vedrørende perioden 1. januar 2016 til 31. december 2020. Der er overordnet tale om en reduktion af fiskerimulighederne i forhold til den nuværende protokol, hvilket skyldes bestandenes udvikling. EU's finansielle godtgørelse til Grønland vil årligt beløbe sig til 16,1 mio. € (ca. 120 mio. kr), men EU har afsat yderligere 1,7 mio. € (ca. 13 mio. kr.) i reserve til yderligere fiskerimuligheder. Dermed fastholdes værdien af aftalen på 17,8 mio. €, såfremt den biologiske udvikling giver mulighed for yderligere fiskerimuligheder. Samtidig er der forudset en større betaling fra rederne.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge ovennævnte forslag vedrørende indgåelse og midlertidig anvendelse af den nye fiskeriprotokol for perioden 1. januar 2016 – 31. december 2020.

Forslagene forventes endvidere suppleret af et forslag vedrørende fastsættelse af fristen for information i tilfælde af, at fiskerimuligheder i medfør af protokollen ikke udnyttes fuldt ud.²

Forslagene forventes fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, i sammenhæng med henholdsvis artikel 218, stk. 5, og artikel 218, stk. 6, litra a og stk. 7 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal. Forslaget til Rådets afgørelse om endelig indgåelse af protokollen til fiskeripartnerskabsaftalen kan dog først vedtages efter godkendelse af Europa-Parlamentet.

Forslagene forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Forslagene er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

EU og Grønland paraferede den 20. marts 2015 en ny fiskeriprotokol mellem EU og Grønland/Danmark til den eksisterende fiskeripartnerskabsaftale. Den nye protokol dækker perioden 1. januar 2016 til 31. december 2020.

Ifølge aftalens nye protokol og bilag får EU fra 2016 fortsat adgang til at fiske torsk, rødfisk, hellefisk, rejer, lodde og skolæst samt bifangst. I forhold til den nuværende protokol er der tale om en reduktion af fiskerimulighederne, idet blandt andet kvoterne for torsk, rødfisk og rejer er reducerede. Kvoten for hellefisk (øst) er opjusteret og der er genindført en generel bifangstkvote. Helleflynder og snekrabbe er udgået af protokollen, da de ikke har været udnyttet under den eksisterende protokol. For lodde er den indikative kvote umiddelbart mindsket, men Grønland er stadig forpligtet til at tilbyde EU 7,7 % af TAC'en og ændringen har derfor alene betydning for forudbetalingen for kvoten. For rejer (vest) er der tale om en reduktion fra 3.400 tons til 2.600 tons og for rejer (øst) fra 7.500 tons til 5.100 tons. De reducerede fiskerimuligheder for torsk, rødfisk og rejer skal ses i lyset af den videnskabelige rådgivning for en række af de omfattede bestande sammenholdt med Grønlands egen udnyttelse af fiskerimulig-

² Se den gældende forordning Rfo (EU) nr. 927/2012 om fastsættelse af fristen i tilfælde af at fiskerimuligheder i medfør af protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og den danske regering og det grønlandske landsstyre på den anden side, ikke udnyttes fuldt ud.

heder.

Danmark råder over 50 % af EU's rejekvote ved Grønland, men i praksis har Danmark hele rejekvoten til rådighed, da Frankrig overfører sin kvote til Danmark. Danmark har 85 % af EU's loddekvote. Andre medlemsstater med fiskeriinteresser i aftalen er blandt andet Tyskland, Storbritannien, Sverige, Spanien og Frankrig. Estland udviser ligeledes stor interesse i aftalen som følge af mulighederne for at fiske rejer, der ikke er fuldt udnyttede af Danmark. EU anvender en del af kvoterne fra Grønland i sin bilaterale aftale med Norge.

EU's årlige finansielle modydelse til Grønland udgør i den nye protokol i alt ca. 16,1 mio. € (ca. 120 mio. kr.). Heraf ydes ca. 13,2 mio. € (ca. 98 mio. kr.) årligt for adgang til fiskerimulighederne og et årligt finansielt bidrag på 2,9 mio. € (ca. 21,8 mio. kr.) til sektorstøtte til implementering af den grønlandske fiskeripolitik. Desuden afsættes årligt en finansiell reserve på 1,7 mio. € (ca. 13 mio. kr.) til køb af yderligere fiskerimuligheder, der måtte blive aktuelle. Hertil kommer redernes betaling for fiskerimuligheder, der ved fuld udnyttelse vil udgøre ca. 2,4 mio. € (ca. 18 mio. kr.) de første to år og 2,5 mio. € (ca. 19 mio. kr.) de sidste tre år af protokolens løbetid. I alt indeholder protokollen således en årlig finansiell kompensation, inklusiv rederbetaling, på op til 20,3 mio. € (ca. 150 mio. kr.).

Til sammenligning indeholder den hidtidige protokol en finansiell modydelse fra EU på 17,8 mio. € (ca. 134 mio. kr.). Heraf blev 15,1 mio. € (ca. 113 mio. kr.) ydet for adgangen til fiskeriressourcerne, inklusive en finansiell reserve på 1,5 mio. € (11 mio. kr.) til køb af ekstra fiskerimuligheder. Desuden indeholder den hidtidige protokol et årligt finansielt bidrag på 2,7 mio. € (ca. 21 mio. kr.), som er øremærket til forbedring og gennemførelse af en sektororienteret fiskeripolitik i Grønland. Rederbetalingen har afhængig af fiskeriet kunnet bidrage til en supplerende betaling på ca. 1,5 mio. € (ca. 11 mio. kr.). I alt har den nuværende protokol således potentielt kunnet indeholde en årlig finansiell kompensation, inklusiv rederbetaling, på 19,3 mio. € (ca. 145 mio. kr.) til Grønland.

Den mindre øgning af den fulde potentielle kompensation til Grønland er således udtryk for en øgning af redernes betaling for fiskerimuligheder. Nedgangen i adgangen til fiskeriressourcer på 200.000 € modsvarer i en tilsvarende øgning i den finansielle reserve.

Udover hovedelementerne i den nye fiskeriprotokol vedrørende fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, er der foretaget en række tekniske justeringer i den kommende protokol, herunder bifangstbestemmelser og referencepriserne. Protokollen omfatter derudover bestemmelser om fortsat samarbejde og fremme af bæredygtigt fiskeri, herunder samarbejde i videnskabelig sammenhæng og via støttebidraget til gennemførelse af grønlandsk fiskeripolitik.

Evalueringsrapport

Medlemsstaterne modtog den 16. juli 2014 den af Kommissionen bestilte evalueringsrapport af den eksisterende fiskeriprotokol mellem EU og Grønland. I henhold til rapporten er fiskeriet efter helleflynder i vest, rejer i øst og lodde bæredygtige, stabile eller inden for forsigtighedsprincippet. For torsk, helleflynder i øst, rejer i vest og rødfisk menes fiskeriet at være uholdbart, der er risiko for overfiskning eller forsigtighedsprincippet følges ikke. Der er dog iværksat tiltag til at forbedre situationen for torsk og helleflynder og for rejer og rødfisk er der tale om meget små mængder ud af den samlede TAC. Bifangster anses generelt for at være små i både havgående og kystnært fiskeri. Observationer af samspil mellem fiskeri og true-

de/beskyttede arter er minimale. For makrel konstateres blot, at makrelfiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav menes at være bæredygtigt på kort sigt. I 2012-2014 har man kun aftalt kvoter på under halvdelen af de indikative kvoter i protokollen, hvilket skyldes mangel på lodde. Protokollen har haft betydelige fordele for EU-flåden ved øget fleksibilitet i fiskeriet i Nordøstatlant, årlig merværdi af EU's fangster, sektorstøtte til Grønland, som er godt udnyttet og levering af fisk til EU-markedet. Det konkluderes, at protokollen genererer mange betydelige fordele for både Grønland og EU, samt at disse fordeles på rimelig måde mellem parterne. EU's kompensation for adgang resulterer i en betydelig merværdi i tilknyttede virksomheder i EU. Der er god overensstemmelse mellem den fælles fiskeripolitik og Grønlands fiskeripolitik, ligesom der også er kohærens ud fra en bredere udviklings- og samarbejds politik. Som eksempel på mulige forbedringer nævnes fastsættelsen af kvoten for lodde, som pt. styres af Island samt forudbetaling for kvoter. Der anbefales en fortsættelse af den nuværende protokol eller en lettere justeret ny protokol. Kommissionen har i deres bemærkninger til rapporten hæftet sig ved, at en fiskeriprotokol har økonomiske fordele for begge parter. De gør dog opmærksom på, at rapporten er lavet hurtigt og midt i protokollens løbetid samt at de økonomiske beregninger har nogle mangler, hvorfor konklusionerne skal tages med forsigtighed.

Den 14. juli 2014 gav Rådet forhandlingsmandat til Kommissionen om at føre forhandlinger om en ny fiskeriprotokol.

Protokollen indgås som led i fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU på den ene side og Grønland/Danmark på den anden side i overensstemmelse med grundforordningen (1380/2013) om den fælles fiskeripolitik og Rådets konklusioner af 19. marts 2012 om Kommissionens meddelelse af 13. juli 2011 om den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene om tildeling af fiskerimuligheder og midlertidig anvendelse. Forslaget til endelig indgåelse af den nye protokol kan imidlertid først vedtages af Rådet efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU-budgettet. Der kan være tale om erhvervsøkonomiske konsekvenser som følge af samlet set reducerede fiskerimuligheder efter rejer. Størrelsen af fiskeriprotokollens forventede samlede udgift på EU's budget i finansiel modydelse er 89 mio. € (ca. 663 mio. kr.). Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, hvilket svarer til en statslig udgift ved protokollen på ca. 356.000 € (ca. 2,7 mio. kr.) årligt. Den finansielle modydelse kan op- eller nedjusteres som følge af ændringer i fiskerimulighederne inden for aftalens ramme.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri), og der er ikke indkommet bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at EU's fiskeripartnerskabsaftale med Grønland er en vigtig aftale både for Grønland, og for EU i relation til de fiskerimuligheder, den giver EU's fiskere og i form af aftalens væsentlige bidrag til EU's fiskeriaftale med Norge, hvor kvoter i grønlandske farvande stilles til rådighed af EU til gengæld for fiskerimuligheder i norsk farvand.

Regeringen varetager rigsfællesskabets samlede interesser og lægger vægt på, at der opnås et tilfredsstillende resultat for begge parter.

Regeringen henholder sig i relation til den fælles fiskeripolitikks eksterne dimension generelt til principperne, som indgår i Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011, herunder særligt:

- at EU-fartøjers eksterne fiskeriaktiviteter forvaltes og kontrolleres efter samme standard som inden for EU-farvande, herunder at EU's fiskeriaftaler påviseligt skal understøtte en social og miljømæssigt bæredygtig udvikling.

Specifikt for så vidt angår fiskeripartnerskabsaftaler henholder regeringen sig til principperne, der blev fremlagt på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevarerudvalg den 12. januar 2011, det vil sige:

- forbedrede videnskabelige bestandsvurderinger,
- styrket kontrol, herunder fremme af regionalt samarbejde,
- krav til overholdelse af menneskerettigheder og demokratisk udvikling, herunder fremme af opbygning af høringsprocesser,
- størst mulig sikkerhed for, at EU's midler anvendes til de formål, som er opstillet i aftalerne, og
- størst mulig åbenhed i forbindelse med aftalernes indgåelse og evaluering.

Regeringen lægger vægt på, at fiskeri under fiskeripartnerskabsaftalerne alene må foregå på et overskud af fiskeressourcer.

Regeringen lægger desuden vægt på en opretholdelse af en eksklusivitetsklausul, som sikrer, at EU-fartøjer, når der foreligger en fiskeripartnerskabsaftale med et tredjeland, alene kan fiske i det pågældende land inden for rammerne af aftalen og ikke indgå private aftaler om fiskerimuligheder uden for aftalens rammer.

Regeringen lægger vægt på, at den nye protokol opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikens eksterne dimension af 19.-20. marts 2012.

Endelig vil regeringen arbejde for, at procedurerne i forhold til den videnskabelige rådgivning og tilbud til EU af fiskerimuligheder sikrer en effektiv implementering af protokollen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Henstilling til at bemyndige Kommissionen at indlede forhandlinger har skriftligt været forelagt Folketinget Europaudvalg den 9. juli 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. juli 2014, jf. samlenotat oversendt den 3. juli 2014.

**6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af særlige betingelser for fiskeriet efter dybhavsbestande i det nordøstlige Atlanterhav og bestemmelser for fiskeriet i internationale farvande i det nordøstlige Atlanterhav og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2347/2002
KOM (2012) 371**

Nyt notat.

Resumé

Forslaget vedrører foranstaltninger, der skal regulere fiskeriet af dybhavsarter i den nordøstlige del af Atlanterhavet. For at sikre et bæredygtigt fiskeri af dybhavsarter foreslås blandt andet krav om fiskeritilladelser til direkte fiskeri efter dybhavsarter såvel som bifangsttilladelser og en gradvis udfasning af fiskeredskaber som bundtrawl og bundsatte hildingsgarn over en periode på to år efter forordningens ikrafttræden. Den nugældende forordning (EF) nr. 2347/2002 foreslås erstattet af forslaget.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2012) 371 af 19. juli 2012 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af særlige betingelser for fiskeriet efter dybhavsbestande i det nordøstlige Atlanterhav og bestemmelser for fiskeriet i internationale farvande i det nordøstlige Atlanterhav og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2347/2002. Forslaget er oversendt til Rådet den 23. juli 2012 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Det er forventningen, at der kan opnås enighed om forslaget i en tidlig 2. behandling med Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse, idet forslaget falder ind under EU's enekompetence, jf. TEUF artikel 3, stk. 1, litra d. Idet der er tale om et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, er regeringen enig heri.

Formål og indhold

Kommissionen har foreslået nye foranstaltninger, der skal regulere fiskeriet af dybhavsarter i bestemte dele af den nordøstlige del af Atlanterhavet. Kommissionen anfører, at dybhavsøkosystemer og de arter, der lever der, er særligt sårbare over for menneskelige aktiviteter.

Formålet med den nye forordning er at sikre bæredygtigt fiskeri efter dybhavsarter, reduktion af uønskede bifangster, mindre belastning af skrøbelige dybhavslevesteder og øget indsamling af data om disse arters biologi. Reglerne skal erstatte Rådets forordning 2347/2002.

Der er efter forslagets fremlæggelse vedtaget nye overordnede rammer for den fælles fiskeripolitik i en ny grundforordning 1380/2013. Et af de centrale elementer i reformen af den fælles fiskeripolitik er gradvist at bringe udsmid til ophør i alle fiskerier, ved at der indføres en landingsforpligtelse. Tidsplanen for indførelse af udsmidsforbuddet (landingsforpligtelsen) fremgår af den nye grundforordning. Ved omnibusforordningen 2015/812 er der vedtaget visse

nye/ændrede tekniske bevarelsesforanstaltninger og kontrolforanstaltninger med henblik på implementeringen af udsmidsforbuddet, deriblandt ændring af den gældende forordning nr. 2347/2002. I omnibusforordningen fremgår en ændring af reglerne i forhold til udsmid af fangster over 100 kg utilsigtede fangster af dybhavsarter. Bestemmelsen fastslår, at reglen om at fiskefartøjer, der ikke er i besiddelse af en fiskeritilladelse til at fiske dybhavsarter højst må fange 100 kg dybhavsarter pr fangstrejse, ikke finder anvendelse på utilsigtede fangster af dybhavsarter, omfattende af udsmidsforbuddet. Disse utilsigtede fangster skal i stedet landets og afskrives på kvoterne.

Regulering af dybhavsfiskeri

Selvom dybhavsfisk ofte fanges som bifangst, er der imidlertid også et direkte fiskeri efter dybhavsbestande. Det direkte dybhavsfiskeri i det nordøstlige Atlanterhav domineres dels af traditionelle kystflåder (Portugal), dels af store trawlere (Frankrig og Spanien).

Kommissionen foreslår en stramning af fiskeritilladelsesordningen for dybhavsfiskeri. Ifølge de gældende regler er der krav om fiskeritilladelse til dybhavsfiskeri ved fiskeri, som indebærer fangster og opbevaring om bord hvert kalenderår af mere end 10 tons dybhavsarter. Kommissionen foreslår krav om tilladelse til at fiske efter dybhavsarter som målart. I denne sammenhæng defineres fiskeri efter dybhavsarter ("målrettet fiskeri"), som følger:

- hvis der er registreret dybhavsarter som målarter i fartøjets fangstkalender,
- hvis der medføres redskaber om bord, som kun anvendes til at fange dybhavsarter, eller hvis disse redskaber anvendes i det område, fartøjet opererer i, eller
- hvis fartøjets fører i logbogen registrerer en procentdel af dybhavsarter på 10 % eller derover af den samlede fangst i kilo på den pågældende fiskedag.

Ligeledes skal EU-fiskerifartøjer, som udøver fiskeri, der indebærer fangster af dybhavsarter som bifangst have en fiskeritilladelse. Undtaget fra tilladelse er fangst af dybhavsarter på under 100 kg pr. fangstrejse. Ansøgninger om fiskeritilladelser skal blandt andet ledsages af en beskrivelse af det område, som fartøjet ønsker at fiske i, redskabstypen, som man ønsker at fiske med, den dybde, der skal fiskes i, og de individuelle målarter. Der stilles yderligere supplerende krav til ansøgninger om og udstedelse af fiskeritilladelse til brug af bundredskaber i målrettet fiskeri efter dybhavsarter.

Kommissionen foreslår, at målrettet fiskeri af dybhavsarter med bundtrawl og bundsatte hildingsgarn udfases senest to år efter forordningens ikrafttræden, da disse metoder ifølge Kommissionen skader de sårbare dybhavsøkosystemer mere end andre fiskerimetoder, og desuden medfører store uønskede bifangster.

Det fastsættes som et overordnet fiskerikapacitetsloft, at den samlede fiskerikapacitet for alle fartøjer med en fiskeritilladelse til fangst af dybhavsarter enten som målart eller som bifangst, og som er udstedt af en medlemsstat, på intet tidspunkt må overstige den samlede fiskerikapacitet for fartøjer i den pågældende medlemsstat, som har landet 10 tons dybhavsarter eller mere i det af de to kalenderår umiddelbart forud for denne forordnings ikrafttræden, hvor tallet er højst³. Bestemmelsen om fiskerikapacitetsloft i forhold til en fiskerihistorik på 10 tons dybhavsarter i en given referenceperiode vil som følge af manglende fiskerihistorik kunne resultere i, at der ikke vil være tilstrækkelig fiskerikapacitet til bifangst af dybhavsarter for danske fiskere.

³ Efter de gældende regler eksisterer der en tidligere referenceperiode for fiskerikapacitet.

Fiskerimulighederne skal fastsættes på grundlag af en udnyttelsesgrad, som svarer til det maksimale bæredygtige udbytte (MSY), for de berørte dybhavsarter. Hvis det ikke er muligt at fastsætte MSY, men de videnskabelige oplysninger identificerer en udnyttelsesgrad i overensstemmelse med en forsigtighedsbaseret fiskeriforvaltning, må fiskerimulighederne ikke fastsættes højere end en udnyttelsesgrad i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet. Hvis det imidlertid heller ikke er muligt at fastsætte en udnyttelsesgrad i overensstemmelse med en forsigtighedsbaseret forvaltning, må der ikke tildeles fiskerimuligheder.

I stedet for at fastsætte fiskerimuligheder for dybhavsarter gennem både en begrænsning af fiskeriindsatsen og gennem fangstbegrænsninger (TAC⁴) kan Rådet beslutte alene at regulere fiskeriet gennem en fiskeriindsatsbegrænsning. I så fald gælder krav om særlige ledsageforanstaltninger, som medlemsstaten er ansvarlig for at vedtage. Hvis medlemsstaten ikke underretter Kommissionen herom eller ledsageforanstaltningerne betragtes som utilstrækkelige, kan Kommissionen i stedet vedtage ledsageforanstaltninger gennem delegerede retsakter.

Forslaget indeholder – ligesom den gældende forordning – en liste over omfattede arter. Denne liste er udvidet i forhold til de gældende regler blandt andet ved at inkludere lange og brosme.

Øvrige bestemmelser

I relation til kontrolkrav efter Kontrolforordningen 1224/2009 betragtes det omhandlede forslag som en "flerårig plan". Fangster af dybhavsarter på over 100 kg må – som hidtil - kun landes i havne, der er specifikt udpeget til landing af dybhavsarter, og der gælder her et krav om forhåndsanmeldelse. Forhåndsanmeldelse skal gælde uanset fartøjets længde.

Der foreslås særlige krav om logbogsregistreringer til havs, der indebærer krav om registrering pr. fangstoperation (træk for træk), når de har en tilladelse til dybhavsfiskeri.

Kommissionen foreslår, at fiskeritilladelser i henhold til denne forordning skal inddrages i mindst et år ved manglende overholdelse af betingelserne i tilladelsen med hensyn til blandt andet begrænsninger for anvendelse af redskaber og områder at fiske i, eller manglende overholdelse af kravet om at tage en videnskabelig observatør om bord eller krav om prøvetagning af fangster til videnskabelige formål. Bestemmelsen gælder dog ikke i tilfælde af force majeure.

For videnskabelig dataindsamling gælder reglerne i forordning 199/2008. Der foreslås særlige, udvidede regler om dataindsamling og –indberetning med henblik på at forbedre den videnskabelige rådgivning. Der foreslås krav om månedlig indberetning af data efter anmodning fra Kommissionen.

På grundlag af medlemsstaternes indberetninger og den videnskabelige rådgivning evaluerer Kommissionen senest seks år efter forordningens ikrafttræden, i hvilket omfang forordningens mål er nået.

⁴ TAC = total allowable catches = samlede tilladte fangstmængder.

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet har i efteråret 2014 fremlagt et udkast til kompromisforslag. Følgende elementer kan særligt fremhæves:

- Kommissionens forslag om umiddelbar udfasning af bundtrawl udgår, idet det erstattes af en evaluering af forordningen 4 år efter vedtagelsen. Anvendelsen af alle typer fangstredskaber til fangst af dybhavsarter skal evalueres med særligt fokus på indvirkningen på de mest sårbare arter og på sårbare marine økosystemer. Hvis evalueringen indikerer, at fiskeri med bundtrawl ikke er i overensstemmelse med forordningens målsætninger, kan Kommissionen fremsætte forslag, der har til formål at sikre, at fiskeritilladelser til målrettet dybhavs fiskeri tilbagekaldes, og at nødvendige foranstaltninger vedrørende bundredskaber fastsættes til at sikre beskyttelse af de mest sårbare arter.
- Forordningens bestemmelser gælder også for tredjelandsfartøjer, som fisker i EU-farvand.
- Der stilles specifikke krav til beskyttelse af sårbare marine økosystemer. Hvis et fiskerifartøj under fiskeri møder tegn på sårbare marine økosystemer, skal det straks indstille fiskeriet i det pågældende område. Kommissionen kan i henhold til komitéprocedurer på baggrund af de bedste tilgængelige videnskabelige og tekniske oplysninger og baseret på de vurderinger og identifikationer, som medlemsstaterne og det videnskabelige rådgivende organ har foretaget, udarbejde en liste over områder, hvor der vides at forekomme sårbare marine økosystemer, eller der er sandsynlighed for det. Fiskeri med bundredskaber forbydes i de pågældende områder. Listen revideres løbende.
- Der foretages en klar skelnen mellem fiskeritilladelser til henholdsvis målrettet fiskeri efter dybhavsarter og til fiskeri af dybhavsarter som bifangster.
- Kapacitetsbegrænsningerne gælder alene i forhold til EU-fiskerifartøjer, som medlemsstater har udstedt en fiskeritilladelse til målrettet fiskeri efter dybhavsarter.
- Medlemsstaterne skal implementere foranstaltninger med henblik på at sikre, at alle fartøjer, som fører deres flag, registrerer alle deres fangster af dybhavsarter og rapporterer dem til de relevante nationale myndigheder.
- Bestemmelsen om tilbagetrækning af fiskeritilladelser suppleres med yderligere tilfælde, hvor tilladelsen skal tilbagetrækkes, herunder ved manglende registrering og rapportering af fangstdata og manglende overholdelse af fiskeplan.
- Lange og brosme fjernes fra listen over dybhavsarter.
- Kommissionen kan gennem en delegeret retsakt ændre i listen over dybhavsarter.

Udtalelser

De væsentligste elementer i Europa-Parlamentets ændringsforslag fra december 2013 er som følger:

- Kommissionens forslag om umiddelbar udfasning af bundtrawl udgår, idet det erstattes af en evaluering af forordningen 4 år efter vedtagelsen. Anvendelsen af alle typer fangstredskaber til fangst af dybhavsarter skal evalueres med særligt fokus på indvirkningen på de mest sårbare arter og på sårbare marine økosystemer. Hvis evalueringen viser, at de nærmere angivne dybhavsarter ikke udnyttes inden for MSY, og viser, at sårbare marine økosystemer ikke er beskyttet mod væsentlige negative virkninger inden 5 år fra forordningens ikrafttræden fremsætter Kommissionen et ændringsforslag til forordningen. Forslaget skal sikre, at fiskeritilladelser til fartøjer, der fisker efter dybhavsarter og anvender bundredskaber eller bundsatte hildingsgarn, ikke fornyes, når de udløber, og at der træffes alle nødvendige foranstaltninger vedrørende bundredskaber til at sikre beskyttelse af de mest sårbare arter.
- Forordningens bestemmelser gælder også for tredjelandsfartøjer, som fisker i EU-farvand.

- Kriteriet vedrørende krav til fiskeritilladelse til dybhavsfiskeri vedrørende %-sats for dybhavsarter foreslås ændret til:
 - 15 % af den samlede fangst i kilo på den pågældende fiskedag
 - 8 % af den samlede fangst i kilo på den pågældende fangstrejse, idet fartøjets fører skønner, hvilken tærskel der skal vælges.
- Der tilføjes et yderligere krav om fiskeritilladelse i tilfælde, hvor fartøjet anvender bundredskaber ved dybder på mindst 600 m.
- Der stilles specifikke krav til beskyttelse af sårbare marine økosystemer. Hvis et fiskerfartøj under fiskeri møder tegn på sårbare marine økosystemer, skal det straks indstille fiskeriet i det pågældende område. Kommissionen skal på baggrund af de bedste tilgængelige videnskabelige og tekniske oplysninger og baseret på de vurderinger og identifikationer, som medlemsstaterne og det videnskabelige rådgivende organ har foretaget, udarbejde en liste over områder, hvor der vides at forekomme sårbare marine økosystemer, eller der er sandsynlighed for det. Fiskeri med bundredskaber forbydes i de pågældende områder. Listen revideres løbende.
- Referenceperioden for fiskerikapacitet til dybhavsfiskeri ændres fra to kalenderår forud for forordningens ikrafttræden, hvor tallet er højest, til det år mellem 2009-2011, hvor tallet er højest. Når der udveksles fiskerimuligheder til dybhavsarter mellem medlemsstaterne, tillægges "givermedlemsstaten" fiskerikapaciteten i forbindelse med fastsættelsen af den samlede fiskerikapacitet for referenceperioden.
- Der foreslås en udvidelse af udsmidforbuddet i forhold til grundforordningen, således at det i forhold til dybhavsarter skal gælde også for ikke-kvoterede arter.
- Der kan fastsættes særlige foranstaltninger med henblik på at forebygge og minimere bifangster i form af bestemmelser om ændring af redskaber eller realtidslukninger af områder med høje bifangstrater.
- Der tilføjes en regel om, at medlemsstaterne udformer et program for observatørdækning for at sikre indsamling af pålidelige, rettidige og nøjagtige data om fangster og bifangster af dybhavsarter, forekomst af sårbare marine økosystemer og andre relevante oplysninger for en effektiv gennemførelse af forordningen. Fartøjer, der anvender bundtrawl eller bundsatte hildingsgarn med fiskeritilladelse til at fange dybhavsarter, er omfattet af 100 % observatørdækning. Alle andre fartøjer med tilladelse til at fange dybhavsarter skal være omfattet af 10 % observatørdækning.
- Bestemmelsen om tilbagetrækning af fiskeritilladelser suppleres med yderligere tilfælde, hvor tilladelsen skal tilbagetrækkes, herunder ved manglende registrering og rapportering af fangstdata og manglende overholdelse af fiskeplan.
- Lange og brosme fjernes fra listen over dybhavsarter.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det vurderes, at forslaget kan medføre meget begrænsede statsfinansielle konsekvenser, såfremt forslaget blev vedtaget i overensstemmelse med det foreliggende kompromisforslag. Det ville i givet fald være relateret til de skærpede kontrolforanstaltninger og administration af tilladelseskrav samt udvidelse af dataindsamlingsforpligtelsen i det omfang fiskeriet måtte blive omfattet af forordningens bestemmelser om dybhavsfiskeri, jf. nedenfor. Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

Der har i årene 2009-2014 kun været få danske fartøjer, som har haft fangstrejser i EU-zone med fangster med mindst 100 kg dybhavsarter (uden lange og brosme) pr. fangstrejse, svingende i de pågældende år mellem 0 og 3 fartøjer pr. år.. Der har i perioden 2009-2014 været mellem 0 og 1 danske fartøjer pr. år, som har haft mere end 10 tons landinger fra EU-zone af dybhavsarter (uden lange og brosme). Derudover har der i samme periode været mellem 0 og 3 danske fartøjer pr. år, som har haft fangstdatoer med mindst 10 % dybhavsarter fra EU-zone.

Danske fartøjers fiskeri er som udgangspunkt ikke involveret i målrettet dybhavsfiskeri, men det blandede fiskeri, som udøves af danske fiskere, vil have bifangster af de omfattede arter. I det omfang grænserne for hvornår, der skal foreligge en fiskeritilladelse nås, vil danske fartøjer omfattes af de skærpede krav i de nye regler i forordningen, herunder de særlige krav til ansøgning om fiskeritilladelse og registreringskrav m.v. Det vurderes dog at være meget få fartøjer, som eventuelt måtte falde ind under forordningens bestemmelser ved en anvendelse af formandskabets kompromisforslag og Europa-Parlamentets ændringsforslag i lyset af fjernelser af lange og brosme fra Kommissionens oprindelige forslag. Ved en samlet vurdering vurderes forslaget som følge heraf – ved en anvendelse af formandskabets kompromisforslag og til dels også Europa-Parlamentets kompromisforslag få meget begrænsede statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det væsentlige i denne sammenhæng er, at lange og brosme udgår. Vurderingen vanskeliggøres dog af, at tallene for fartøjer, som hidtil har overskredet grænserne i perioden 2009-2014, jf. ovenfor, er baseret på en situation uden udsmidtsforbud.

Der er allerede nationalt indført generelt krav om registrering pr. fangstoperation i logbogen⁵.

Herudover kan udvidelse af dataindsamlingsforpligtelsen imidlertid både indebære visse statsfinansielle konsekvenser og erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet - tilsvarende i det omfang, danske fartøjer faktisk omfattes af reglerne.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening (nu Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation) har i forhold til Kommissionens oprindelige forslag haft følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening finder, at selv om Kommissionens forslag til revision af reglerne hovedsageligt er rettet mod direkte fiskeri efter dybhavsarter, som visse medlemslande har i Atlanterhavet, indebærer forslaget nogle problemer for dansk fiskeri. Danmarks Fiskeriforening anfører således, at det er problematisk, at det er nødvendigt at have en fiskeritilladelse, såfremt man på en fangstrejse har over 100 kg i bifangst af dybhavsarter. Danmarks Fiskeriforening anfører, at danske fiskere i det blandede fiskeri i Nordsøen og Skagerrak relativt nemt kan have en bifangst på over 100 kg af dybhavsarter som eksempelvis byrkelange, guldlaks og skolæst samt især semi-dybhavsarter som eksempelvis lange og brosme m.m. Disse arter er alle omfattet af Kommissionens oprindelige forslag.

Danmarks Fiskeriforening anfører endvidere, at formuleringen af forslagets bestemmelse om fiskerikapacitet synes at indebære, at danske fiskere ikke vil kunne opnå en fiskeritilladelse, da

⁵ Bekendtgørelse nr. 1593/2014 om føring af logbog m.v.

der ikke er den tilstrækkelige historik for fangstkapacitet i dansk fiskeri, idet der kun har været begrænsede fangster af dybhavsarter i referenceperioden.

Foreningen finder derudover, at det skal sikres at reglerne for bifangst af dybhavsarter ved indførelsen af et discardforbud, ikke medfører, at fiskeriet unødigt hindres med negativ påvirkning af fiskeriets økonomi til følge.

Desuden påpeger foreningen, at der mangler en afklaring af, hvordan bifangst af dybhavsarter i norsk farvand i Skagerrak reguleres.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) har bemærket følgende til formandskabets kompromisforslag:

DFPO finder, at kompromisforslaget på et væsentligt punkt imødekommer de rejste problemstillinger ved at holde lange og brosme ude af reglerne for fiskeri efter dybhavsarter, idet alle fangster af disse to arter i Skagerrak og Nordsøen er uundgåelig bifangst. Fangsterne skal i forvejen registreres og afskrives på kvoterne og vil i de kommende år blive omfattet af udsmidtsforbuddet. Tilbage står, at reglerne for fiskeri efter dybhavsarter med kompromisteksten også fremover vil omfatte fangster af byrkelange, guldlaks og skolæst m.m. i EU-farvand i Nordsøen og Skagerrak, også selvom der ifølge foreningen ikke er noget direkte fiskeri på disse arter. Der skal ifølge foreningen ikke herske nogen tvivl om, at DFPO fortsat betragter forslaget som unødvendigt og vurderer, at det kun giver øgede administrative omkostninger og ingen forbedring i forvaltningen af dybhavsarterne. Fiskeri i Nordsøen og Skagerrak – hvor dybhavsarter alene fanges som uundgåelige bifangster – bør ifølge DFPO undtages fra reglerne for fiskeri efter dybhavsarter.

DFPO nævner, at danske fartøjer i det blandede fiskeri i Nordsøen og Skagerrak på enkelte fangstrejser risikerer at have mere end 100 kg bifangst af dybhavsarter på en fangstrejser. I den sammenhæng vil bestemmelsen om kapacitetsbegrænsninger kunne hindre danske fiskere i at opnå en fiskeritilladelse i henhold til forslaget og dermed hindre dem i at udnytte deres fiskerimuligheder. Problematikken vil ifølge foreningen kun blive større, når der senest den 1. januar 2019 indføres udsmidtsforbud for de kvoterede dybhavsarter. Derfor anses det også for positivt, at Rådet i juni 2014 i kompromisteksten om omnibus er blevet enig om at inkludere en tekst, som ændrer Rfo nr. 2347/2002 således, at 100 kg reglen ikke gælder, når dybhavsarterne omfattes af udsmidtsforbuddet – en ændring, som er rimelig og fuldt ud støttes af DFPO. Denne ændring bør imidlertid medtages i formandskabets kompromistekst om revision af reglerne for fisker af dybhavsarter.

DFPO anfører supplerende vedrørende bestemmelserne om kapacitetsforvaltning, at man forstår teksten således, at den reelt vil udelukke de danske myndigheder fra at kunne udstede tilladelser til, at danske fartøjer kan lande fangster af dybhavsarter på mere end 100 kg, da kun meget få – om nogen – fartøjer inden for de sidste to år har den historik på fangster af dybhavsarter, at de et enkelt år har landet 10 tons eller mere af dybhavsarter, hvilket ikke giver mening.

Det er DFPO's opfattelse, at reguleringen af fangster af dybhavsarter i Nordsøen og Skagerrak med kvoter m.v. i øvrigt er tilstrækkelig – det er ikke nødvendigt at videreføre et krav om tilladelse, som ingen fartøjer kan opfylde. Hvis man insisterer på at fastholde kravet om tilladel-

se til landinger af fangster af dybhavsarter på mere end 100 kg, så skal det ifølge DFPO rent faktisk være muligt for fartøjerne at opnå en sådan tilladelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for forslaget om at sikre en solid beskyttelse af sårbare dybhavsbestande. Regeringen finder derfor, at indsatsen skal fokusere på direkte målrettet dybhavsfiskeri, hvor man går direkte efter at fiske dybhavsarter og specifikt på de områder, hvor problemerne identificeres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets tilgang, som er videreført i formandskabets kompromisforslag.

Regeringen kan støtte et kompromisforslag under forudsætning af, at lange og brosme udgår af forslaget, og under forudsætning af, at krav til fiskeritilladelse til dybhavsfiskeri ikke – gennem restriktive betingelser for tilladelseskrav som 100 kg-reglen i kombination med krav til historisk fiskerikapacitet i en medlemsstat – forhindrer fortsættelse af almindeligt blandet fiskeri i Nordsøen og Skagerrak, hvor bifangster af dybhavsarter forekommer, og under forudsætning af at der er proportionalitet mellem mål og midler i forhold til tilladelsesinddragelse.

Efter regeringens opfattelse er der behov for tilpasninger af forslaget således, at det tager højde for reformen af den fælles fiskeripolitik, herunder særligt implementeringen af udsmidsforbuddet. Derfor arbejder regeringen for, at undtagelsesbestemmelsen i omnibusforordningen for utilsigtede fangster over 100 kg medtages i denne forordning.

Regeringen lægger vægt på, at reglerne bliver enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive. Endelig finder regeringen, at der bør være en klar skelnen mellem videnskabelig dataindsamling og kontrolforanstaltninger i forordningen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt medlemsstaterne generelt konsensus om behovet for at beskytte sårbare dybhavsarter og marine økosystemer. En række medlemsstater finder forslaget om at forbyde direkte fiskeri med bundtrawl og bundsatte hildingarn efter en overgangsperiode på 2 år for vidtgående. En række medlemsstater er generelt positive over for Europa-Parlamentets forslag, der omfatter en række ændringsforslag, som indebærer visse tilpasninger, herunder en mere fokuseret tilgang.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.